

Landskap: Småland Upptecknat av: D. Ljungerantz
Härad: Allbo Adress: Virestad.
Socken: Virestad Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1932 Född år i

Uppteckningen rör

sid.

"Walid Skrägg - fogde som tyranniserade all-	
mogen.....	1-4
Gubbe, som botade sjuka m.m.....	4-7
Brev ang. hur en kvinna borde vara för att	
bli en god hustru.....	7-11
Visa: Bondpigans aftonsång.....	11-13.
"Ottejössen", - tiggare.....	14-17.
"Brorström", - tiggare.....	17-18.
Talesätt.....	18-19.
Änkan som svepte sin döde man och tog bort den	
bakre våden i skjortan.....	19-21.
Visa: Kurtisbalk.....	21-22.
Visa: "En fästmö ska ja ha å hon ska va etc."	22.
Kardevisa.....	23-24.
Hyllning å födelsedag.....	25-28.

28 sid.

4736

Tel. 10 Wirestad den 14 mars 1932.

Kronobergs läns Hembygdsförbund, V ä x i ö.

Då jag först de senaste dagarna, på uppmaning av andra, bestämt mig för att deltaga i uppteckningar av `fornt`, har jag endast här bilagda bidrag att insända.

En stor del ordspråk kunde jag taga ur ett mycket gammalt konversationslexikon, men de hava ju varit tryckta och torde sakna intresse.

Vördsamt
D. Ljungerantz. (84 år).

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I. S A G O R.

4736

"Walid Skrägg."

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

Å hemmanet Walids ägor väster om och nära Wäljesjöns avlopp finnes tvenne omkring 3 meter höga stenar med lodrätta sidor på ett avstånd av cirka 1,2 m. från varandra, vilka av allmogeen sedan urminnes tider kallas 'galgahallarna.' Sägner förmäler, att på en holme andra sidan ån, i forna tider bott en 'storman' eller fogde vid namn "Trotte", vilken varit någon slags länsherre och kallats friherre, som härskat över och på mångfaldigt sätt förtryckt och tyranniserat allmogen, som till honom måst erlägga skatter och avgälder. Denne Trotte (allmänt kallad "Walid Skrägg") lär hava brukat dessa stenar som avrättsplats, där misshagliga personer utan förbarmande avlivades utan dom eller rannsaking. Därvid lär tillgått så, att ovanpå vardera av dessa höga stenar funnits ett lagom stort blåck att lägga över den livdömdes händer, då dessa sträckt ut på vardera sidan, varvid delinkvanten sålunda kom att hänga mellan himmel och jord, tills livet flytt.

"Walid Skrägg

Trotte var i hög grad hatad och fruktad av folken och allmogen i Virestad, som ledsnat över det förtryck han utövade, kommo sålunda överens att röja honom ur vägen. `Man ur huse` skulle kyrkan besökas då Skraggen med sitt följe där infunno sig och efter gudstjänstens slut överföll man honom och hans sällskap, vilket senare räddade sig genom flykt, och `slogo honom ihjäl`. Därvid skulle alla, män och kvinnor, vara behjälpliga och det säges att de flesta slagen utdelades sedan han redan var död, på det att straffet, fördelat på ett flertal skulle bliva lindrigare.

folket slår
ihjäl "Trotte"

Hela socknen fick sålunda erlagga mansbot.-Ja det säges att även allmoge från Härlunda deltagit i överfallet och fått erlagga böter, samt att dess solidariska därefter kommit, att intill våra dagar såsom allvar tillhöra Virestads socken.- Men som penningar den tiden voro sällsynta bland allmogen erlades böterna med s.k. vördören bestående av djurskinn, som brukades på den tiden. Inom en viss del av socknen (den som

folket får
straff härför

är belägen öster om ån mellan Femlingen och Gretasjön) där allmogen ansågs mindre deltagit i våldet, kunde det ej belöpa sig till ett helt skinn på varje person, utan blott en lapp därav, eller ett skinn för flera. Denna del av socknen kallas än i dag 'Lappalänet' och befolkningen där anses ännu -ehuru utan grund -- för mindre hyfsad och belevad.

Ännu tror man sig på "Holmen" kunna utvisa var Trolles borg eller bostad varit belägen. Den lär efter hans död blivit bränd och jämnad med marken. Nog synes den utvisade platsen hava varit bebyggd och av en bro, som förenat holmen med fastlandet på andra sidan ån synas tydliga och klara spår. En gammal man, som för 50 å 60 år sedan rodde mig över till holmen och gallahallarna utvisade de stenar, han påstod utgjort grund för Skraggens hus och befästningar, som funnits vid borgen och för styrka trovärdigheten av sina uppgifter, grävde han i den lösa marken fram en handfull jord av säregen beskaffenhet, som han påstod härledde från kol och aska från

den myckna spannmålen, som vid borgens brand förstördes. Jag är ingen Tomas men ej heller någon geolog.

Insändarens anmärkning: Berättat av avlidne Bengt Persson i Västra Välje .

"Jon Andersson" i Fölshult, Virestad.

Jon Andersson, avliden för omkring 50 å 60 år sedan, var ostridigt en i flera anseenden märklig man. Född av bondeföräldrar i början av förra århundradet, hade han säkert aldrig gått i skola, men denna brist ersattes genom självstudier och sitt klara, sunda förstånd och förvärvade sig ovanliga insikter i saker och ting.

Rätt tidigt gift, ägnade han sig åt lantbruk och genom sin stora arbetsförmåga och praktiska läggning, i förening med sparsamhet, hade han särskilt framgång häri. Samtidigt med jordbruk räckte hans tid även till förvärvande av kunskaper och vetande i behandling av sjukdomar bland folk och

"Jon Andersson
lantbrukare
och läkare

skapatur, och han blev mycket anlitaad både som hus- och djur-
läkare. Och säkert är många, som s.o.m. övergivits av läkare,
hjälppta av Jon i Fölshult, som han i allmänhet kallades. Jon
var modig och självsäker, kanske alltför djärv, samt tog utan
betänkande befattning med sår och benbrott även av svåraste
beskaffenhet och var ej heller rädd för att `ta till kniven`
då det gällde svulster och sår. Outröttlig i sin verksamhet
var han ostridigt i vida kretsar och kritiska tillfällen,
`en hjälp i nöden en tröst i bedrövelsen`.

Väl inträffade det, att han misslyckades i sin praktik,
(och vilken läkare gör väl ej det), men Jons rykte var så
stadgat, skulden till den olyckliga utgången berodde på en
`högre försyn`. Jon tillredde själv den medecin, han ordinerade,
(givitvis med inköp av vissa ingridenser), i ett litet
laboratorium dit det sades att ej ens hans hustru hade till-
träde. Och visst är att, fast han själv ej förtärde spritva-
ror, han där tillverkade även sådana.

Då Jon blev äldre och hans praktik mera omfattande skilde han sig helt från jordbruket och ägnade sig uteslutande åt sjukvård, men andra tider och andra sedor kommo, och Jon fick som läkare se sig förbigången. Emellertid hade Jon vid sina många besök i egen och grannsocknar inhämtat en enastående kännedom om folket och deras omständigheter, särskilt de ekonomiska, varför han på gamla dagar blev, som fackman mycket anlitaad som mäklare i äktenskapsaffärer och även som rådgivare eller orakel såväl i andliga som världsliga ting. (vilket torde allmänt vara fallet där någon lyckats och haft framgång helst såsom här, på det ekonomiska området.)

Jon var själv stor hushållare och mycket förmögen, varför många, som sökte råd hos honom, även sökte lån. Det första delade han rundligt ut men med det senare njugg och det var blott mot särskilda han där visade tillmötesgående.

Karakteristiskt för tiden och Jons livsåskådning är ett till S. O. i Välje, som sökt råd beträffande lämplig

hustru åt sin son, åt vilken han överlämnat sin gård.

Brevet lydde:

Forntidens dugliga bondhustrur brukade, efter att ha tackat Gud för en god vila och väl förfluten natt genast uppstå för att sköta de husliga bestyren, sätta matgryta på elden och laga att folket får att äta, och sedan ut på arbete. Efter att hava verkställt detta gick den dugliga husmodern ner åt ladugården, där hon ser efter om mjölkorna, kalvar, får och svin vederbörligen fordrades. Därefter anser hon sig skyldig gå upp i sin stuga. Genast sätter hon sig till spinnrocken eller vävstolen och där verkade den rara bondgumman hela dagen ett gott och troget arbete. (sådant befordrar hälsa och välstånd). Hon hade ej tid för någon slags förbannad djävulskap, som nu, ty vem är rådande då våra nutida odugliga till något gott onyttiga bondfruar, som ej sträva för något annat än lyx och dårskap, som visar sig i deras egen och döttrarnas utstyrsel, vilka utspöka sig och sina mamseller

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

hur en kvinna
borde vara för
att bli god
hustru åt den
man hon gifte
sig med

till apor utan att göra sig samvete över vanställande av sitt täcka kön, med varsina två huvuden, en duska och en bra stor pung på ryggen (väl en slags hårprydnad) och tasker på sidorna. Dessa manseller gå med tofflor och höga kläckar, varför de bryta sig i fötterna, och Jon i Fölshult är då bra nog, för att komma och bota dem, oavsett de ej fördraga den mannen, emedan han i deras tycke kommit så långt efter sin tid, att han ej det ringaste aktar eller förstår uppskatta det moderna utan är för långt efter sin tid. Jämte att visa denna klädsel, är bondfrun i övriga hänseenden oduglig och i sin kallelse onyttig. Hon kastar allt, vad namn av arbete och omtanheter, på en oerfaren och kanske tillika otrogen tjänstepiga, som efter att hava mjölkat korna möjligen dricker ut eller spiller en del av mjölken, och för att få fyllnaden slår vatten i stället; och när så bondfrun kommer för att få det bästa, är det en given sak, att hon skall finna sig mindre nöjd med dylik. Var till kaffet (och tänk) slutligen kärnan och

ostkitteln, som skall nöja sig med återstoden av den på förhand av feta ämnen berövade mjölken, ja tänk dig, vilken massa av goda produkter vid ett så tidsenligt mejeri, (tidsenligt är det!!)

Vad det tillkommer bondfruernas älskvärda döttrar äro de lika inskränkta i begreppet och uppfattningen av de borde känna och veta, som de äro uppfinningsrika i att tillstöka sig utvändigt utöver vad de för sin samhällsställning borde känna och veta. Ty de veta ej annat än lirka. Och detta, i och för sig vackert att kunna, är dock i de flesta fall onödigt, ty vem kan lirka sig genom denna världen. Jag förstår så väl, min käre Sven hur det är ställt för din son Johan. Han behöver en rik och tillika duglig bondflicka, som vill både föra, bäka och dra må höjle (hela) kroppen. Beklagligt! Här finns inga sådana nu för tiden. Nej endast fatiga mamseller i stor mängd i varje by, på torpen, ja ända ner i backstugorna. Herrar äro allesammans kavaljerarna, men utan

pengar. Vad skall det bli av allt detta? Elände och tiggeri blir svaret. Jag gjorde för ett par år sedan ett besök hos en god vän i V. Torsås, i hans hus fanns naturligtvis en bondfru och flera mamseller, den ena var fästmö. Till sitt yttre liknade hon en fin fröken och fästmannen, som tillfälligtvis också var på stället, tedde sig som en adelsman. Detta såg visserligen förmöget ut, men för den som visste så väl som jag hur det förhöll sig. Härmed var skådespelet både ömkligt och löjligt. Irrbloss såg jag förr i världen, men ej så stort. Emellertid, jag visste att allt samman var skal utan kärna, ty elgest hade huset ej häftat i skuld till Jon i Fölshult. Kort därefter var stort bröllop och de nygifta makarna levde herrskap. Ett år sedan konkurs, nu tiggare: Ja:

Där sutto två älskande uti en lund

Med hjärta mot hjärta och mun emot mun

Hon talte om kärlek, som aldrig tar slut

Han talte om trohet, som aldrig dör ut

4736

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11.

Där sutto två makar i sängkammarn så trygg
Med länstol mot länstol och rygg emot rygg
Han talte om pengar, som alltid ta' slut
Hon talte om kärlek som alltid dör ut--
Jag såg uppå paret och till ja då spratt

Och tänkte hur de uti lunden på annorvis satt.

Insändarens anmärkning: Det här relaterade brevet har hittats
i en möbel, och det bestod av ett halvark. Sannolikt har det
varit fortsättning.

II. V I S A.

Bondpigans aftonsång.

1. Rocken surrar lampan brinner

Vinterkvällen är så lång

Men likt rök den snart försvinner

Under munterhet och sång.

4736

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12.

2. Denna veckan går, som många

Söndag blir det snart igen

Då går jag till kyrkan gånga

Råka där min lilla vän.

3. Ack vad det skall bliva roligt

När som gudstjänsten är slut

Kommer han till mig förtroligt

Där vi möte stämt förut.

4. Hälsar först på mig förlägen

Frågar sedan om jag vill

Gå ett stycke med på vägen

Och jag svarar ja därtill.

5. Hand i hand vi glada vandra

Tala om vad nytt som hänt

Sen vi sågo sist varandra

Och den saknad, som vi känt.

Skriv endast på denna sida!

4736

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13.

6. Språka om hur vi med gamman

Lika som två snälla bi

Skulle sätta bo tillsamman

Sen vi en gång gifta bli.

7. Ach vad det skall bliva roligt

Som två duvor i ett träd

Skola han och jag förtroligt

Skämta leka, kyssas med.

8. Stanna räck förbi är kvällen

Slockna lampa det är natt

Gömd i sängen under fällen

Drömmer jag om hjärtats skatt.

Insändarens anmärkning: Denna visa sjöngs för 50 å 60 år sedan. Lär vara författad av en folkskald, Per Tomasson.

III. Originella tiggare.

Hur väl minnes jag ej från min barndom ett par besynnerliga tiggare. Den ene, kallad "Ottejösse", gjorde sig redan i barndomen per renommé känd genom min mors hot: "Om du ej är snäll kommer Ottejössen." Med tiden blev jag i tillfälle närmare lära känna Jösse. Han var ej lik andra, Han var liten, något kutryggig, flintskallig med blott några röda hårtestar omkring hjässan. Han syntes sne och krokig i de onormalt långa benen. Armarna hängde långt ner mot knäna; otäckt lortig och osnygg var han alltid. Man hade försökt få honom till rotehjon, men han gjorde sig omöjlig och elak. Gick blott dit han ville och det var dit, som fanns brännvin. Han höll till vid bränneri och gästgivaregårdar, där han av resande och andra tiggde pengar till sprit (annan föda syntes han ej behöva). Av namnet hörs framgå, att han någon gång varit `ottehere` d.v.s. vaktat djur och i ungdomen lär man hava försökt med stryk och hård behandling för att få honom göra skäl för

"Ottejössen"
tiggaren, som
mest höll till
på gästgivare-
gård. och brä-
nerier

4736

födan; men han blev blott än mera ilsken och elak.

Ingen skall tro, att Jösse saknade förstånd, tvärtom var han mer än vanligt begåvad och snillrik i att utföra elakheter. Ville någon vålla sin ovän förargelse eller obehag vid en folksamling, auktioner, dans eller gästabud, behövdes blott giva Jösse ett kvarter brännvin eller pengar till sådant, så utförde han samvetsgrannt sitt uppdrag. Och hans fintlighet, i att hitta på just sådan uttryck, som voro mest sårande och obehagliga, var förvånande. Det hände till och med att han tog mutor för att utebliva där man fruktade honom vid en tillställning. Men om någon annan då bjöd över, aktade han ej för rov att t. ex. ställa in sig i ett brölloppståg eller gå in till gästerna och lik en inbjuden gäst räcka handen till hälsning. Den, som därvid ej mottog inviten, kunde vara viss på att Jösse kom fram med något, som förnärmade och sårade. T.o.m. vid kyrkan utförde han sina bravader, genom att slå i lag med eller sätta sig utanför

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15.

man betalte
Jösse för att
han skulle
vara oförskän
mot ens fien-
de

i kyrkstolen och på alla upptänkliga sätt förnärma . (på beställning). Så kunde han med flit slänga omkring sig av sitt myckna matsnus på i hans tycke allt för ljust och pråligt klädd dam.

Även om det ej kan förnekas, att Jösse uppmuntrades och understöddes i sin verksamhet av en del unga filurer, som funno nöje häri, kan man ej annat än förvåna sig över, att mannen fick gå lös. Men vad var att göra? Ingen ville lägga hand på eller slås med en så usel person som "Ottejössen" och om han någon gång, då han varit allt för oförsämd, blev utkastad, stannade han natten lång utanför och vrålade, skrek och jämrade sig, som man velat taga hans liv. Jösse hade en gång olovligt tagit sig in i vårt 'bränneri' (man brände då i småbrännerier). Då brännmästaren på måndagsmorgonen kom med en antänd riskärve för att göra upp eld under brännvinspannan, låg Jösse i gruvan utanför till hälften inkrupen i den ännu något varma ugnen. Vem av dem, som blev mest förskräckt

lämnar jag osagt, men då Jösse krafsat sig upp, utbrast han:

"Visst är jag ett vidunder, men jag skall väl ändå inte brännas levande."

"Brorström" (Jösses samtida) lär varit av `herrska-
psläkt`. Han var till skapnad och utseende lik vanliga männi-
skor, men han föreföll vara överdrivit barnsligt högfärdig
och svag för prål. Uppträdde alltid städat och litet förnämt.
Och så såg man vissa tillfällen honom utstyrd i hög hatt, fa-
dermördare (hög krage), öppen väst med kulört rosett. Kläder
tiggde han i herrskapshus, andra dugde ej. Alltså uppträdde
han klädd i bonjour någon gång t. o. m. i frack. Många ung-
domar funno nöje i att utstofferä B. och inbilla honom, att
han var förnäm man, avhållen och värderad i synnerhet av
flickorna. Och så inställde han sig vid folksamlingar och
tillställningar, där han var föromål för skämt och löje. Sä-
kert var B. ej så enfalldig, som han föreföll, vilket fram-
går därav att han anlätades som `postillon d'amour` och jag

"Brorström"
finare tiggare

känner till att han kunde utföra uppdrag och befordra brev, så långt som från hemmet till Växiö.

Brorström hade, i motsatt till Ottojösse, fast bostad då det behagade honom. Han höll till hos en äldre kvinna, som ägde en liten backstuga och för vilken B. var en slags ombudsman. Då han blygsamt hemställde till mororna, om de kunde undvara något, hälst i såväl väg eller ärter, böner, gryn m.m. tillade han: "Ja, Älen (Elin) behövde nog lite hon mä."

Brorström söp sig aldrig, som Ottejösse, stupfull, ej ens om någon av elakhet sökte förmå honom därtill och han skänkte alltid Jösse sitt djupaste förakt. Båda trivdes aldrig tillsammans. De undveko varann. Möttes de någon gång på vägen såg B. åt annat håll och Jösse spottade ilsket samt mumlade hörbart elakheter och svordomar.

Brorström bar aldrig påsen på ryggen hur skrymmande den än var, (det var nedsättande på värdigheten), utan i handen eller under armen. Egendomligt nog hördes aldrig anspråk på

"Brorström"
bodde hos en
äldre kvinna

Jösse och Bror
ström undveko
alltid varann

att B. skulle utföra något arbete eller tjänstbarhet i annan form än som budbärare och som sådan uppträdde han alltid, föregivande att han skulle dit eller dit med brev eller bud. Ofta var det blott ett blankt viket, med oblat (munlack) förseglat papper med utanskrift. Det betydde föga! B. fick ärendet och tillfälle att besöka och utöva sitt näringsfång, å vilket han syntes hava privilegier. B. var för det mesta på resande fot och besökte folk av alla stånd. Han var god iakttagare av vad som föreföll och nyfiken, för att hava något av intresse att meddela dit han kom sist. Många husmödrar togo med intresse del i Brorströms förkunnelser och i gengäld eller för att sätta riktigt fart på B:s pratmaskin, nämnde de något, som timat i egen omgivning. Så fick B. något att berätta och hans förmåga, att härvid bättra på var förvånande. Det gick dock ej an, att säga något ont om någon, som man ej ville hava fram. Det var B:s svaga sida, men bör ursäktas.

Brorström hade alltid en hel del att berätta när han kom i stugorna

enär det ofta inbringade ej mindre en värderad pratstund än även natura förmåner av olika slag.

Brorström, syntes alltid tillfreds och belåten med sin naturligtvis mindre behagliga tillvaro, varemot Jösse ständigt föreföll missnöjd och knotande.

Insändaren/anmärkning: Ja, båda kunde varit större brottslingar och huru kan man fordra att den, som är slagen till slant kan bli annat. Döm ej strax den vilseförda stolte broder med förakt o.s.v.-----

Jag hörde för över 50 år sedan en då gammal, erfaren man, vid åsynen av en överförfriskad ung man, (vilkens fader mer än tillbörligt missbrukade spritdrycker) yttra: "Sönerna kröna fädernas verk och döttrarna prydas med morornas särk, åtminstone om han är skiten (oren) d.v.s."Sonen bibehålles vid faderns laster och dottern tager intryck av och liknar modern i hälst det, som är lastbart.

Samme gamle man yttrade beträffande årsväxten: "När bonden på hösten, då han inbergar grödan, river av sig batthättan (mössan) av hanabjelken, (d.v.s. högst vid taket) får han skrapa ladbotten med pälsvantarna på våren." Därmed menas, (vad som i synnerhet förr förekom) att i våta år, då skörden blev riklig, men odryg och bortslösades ävensom att vintern därefter skulle bli lång och sträng. -----

En äldre trovärdig man A.M. har för mig berättat:

"En av socknens mera framstående och förmögna män, avled plötsligt och efterlämnade en närig synnerligen hushållsaktig änka, vilken likväl var högdragen och storsvärdig samt ville visa sig frikostig. Alltnog vid begravningen efter den avlidne skulle allt tilltagas storslaget och till 'svepning' av den döde inköptes (bl. a. till skjorta) bästa madapolam av anseelig bredd. Vid närmare eftertanke började änkan inse, att den bakra våden i skjortan, som ej kom till synes, på litte parade (åskådning) gott kunnat sparats och grep med stor

4736

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20.

händighet verket an, för att avlägsna den överflödiga delen av plagget. Begravningen försiggick med stor högtidlighet. Men efter densamma började änkan besväras av obehagliga drömmar. Hon tyckte sig se sin make bland de utkorade i den andra världen, men till sin häpnad såg hon tillika, att han liksom smög sig fram och höll sig i skymundan så att ej bakdelen av hans person blev föromål för åskådning. Dessa drömmar och inbillningar lämnade änkan ingen ro, varöfr hon slutligen vände sig till sin själasörjare för inhämtande av råd och hjälp i sin förlägenhet. Prästmannen, för vilken hon samvetsgrant redogjorde förloppet beträffande skjortan, kanske även annat, i sitt förhållande till den avlidne, deltog allvarligt i ankans betryck och framhöll hurusom hon först och främst skulle allvarligt bedja den döde om tillgift för sin försyndelse, samt vidare så fort ske kunde i hans grav nedlägga den borttagna våden av skjortan. Änkan följde noggrant de givna föreskrifterna och hon fick därefter sova i lugn och

4736

ro.

Änkan förvärvade en rätt ansenlig förmögenhet åt arvingar
som hastigt nog förskingrade de, med så mycken möda och om-
sorg samlade ägodelarna. -----

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21.

IV. V I S O R.

Kurtisbalk.

1. Den, som här kurtisera vill

Han have rättighet därtill

Men om till ammans mö han går

En krona han då plikta får

2. För kvinna vilken tar emot

En slik kurtis är lika bot

3. Den dam som kommer hit som gäst

Med skäl bör kurtiseras mest

Skriv endast på denna sida!

4736

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22.

Då så, att brunne[✓]s damer må
Sin andel av kurtisen få.

Lag, stiftad vid en hälsobrunn, där jag vistades för 65 år
sedan.

R a m s a.

En fästmö ska ja ha å hon ska va från stan

En tocken en ä inte go å finna

Å läppar ska hon ha som den röda tulipan

Å Ögnastelar, som kan riktigt glimma

Å när vårt bröllopp då ska stå.

Då jagu ska där bjudes på stora å små

Å bränvin å punsch, ja till å me skampanjevin

Då gu ska vi dricka te vi fulla bli som svin

Ty då fast kan en sia en hatt rolitt.

Hörde jag sjungas för 70 år sedan av en gammal målare.

4736

K a r d e v i s a .

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23.

En sed från fordnä dagar på landet ännu är
Att kardegille göra, då mötnor alltid plär
Att bjuda byens pigor och alla käringar
De komma förr att karda från kväll till ljusan dag

När det mot kvällen lider så börja pigorna
Med såpa tvätta halsen och smörja flättorna
Ren särk de på sig taga och strumpor ävenså
Och gummorna sig skura så gott som de förmå
Uti en ring kring spiseln de sätta sig nu ner
Och alla börja karda med lust och med besked
Och pigorna de börja, som deras vana är,
Att kärleksvisor sjunga, med röst så klar och skär
Vid översta bordändan, där sitter kära far
Och utur finkelflaskan en tår han ofta tar
Och drängarna förtjusta i flock på golvet stå

Skriv endast på denna sida!

4736

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24.

Och sköna kärleksvisor med andakt höra på

Hur ljuvligt de omtala hur vacker Ola är

Hur Sven i varje flicka på stunden bliver kär

Hur Jäppe han är skelögd och Johan är ett nöt

Ett fåralår är Erik, men Jöns är rar och söt

En gumma tog till orda: "I veten att det är

Ett tal i allas munnar att att nabo drängen Pär

Har länge haft den vanan, att som en galen katt

Igenom pigefönstren inkrypa varje natt."

Röd som en purpurhöna en piga utbrast då:

"Ack kors i hela tiden vad ni kan hitta på

Ni är en lögnebracka, så käring som ni är

Och borde hålla truten, fördömda lögnemär."

Insändarens anmärkning: Denna visa sjöngs här för omkring

70 år sedan. Några verser har jag glömt.

4736

Hyllning å födelsedag.

I Thorsås socken i Tullenäs.
För 50 år se'n begav sig
När man i födelseboken läs
Om man är förveten av sig
Hos fader Per uppå den dagen
Då föddes enligt fortplatningslagen.

Ett piltebarn

Och kry var pojken det tyckte far
Och granner och när han myste
Det tyckte mor, ty hans ögonpar
som klara stjernorna lyste
Så glad hon mindes den stund han stöptes.
Där åts och drack när som pilten döptes.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25.

4736

Med namnet Jon.

Hvar är nu piltten? Säg det min bror
Han är ej pilt ty med åren
Han växte till och blev fet och stor
Och tjock i armar och låren
Med bred skuldror och prostamage
Han synes vara, att ta i krage.

Rätt ganska svår.

Den foräna piltten han är nu här
Jon Persson själv, si så var det
Och nu hans födelsedag det är
God vänner tro hur han tar det
Jo ganska bra ty uppå var tunga,
Vi få en snaps för att kunna sjunga

Hurra för Jon

Så lev nu lycklig inom din disk
Och idka lönande handel

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

26.

4736

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

27.

Med anis, fänkolo peppar fisk
Rosin och sviskon och mandell
Och många ljus utav egen avel
Knappar, nålar, sigor och svavel.

Och träskor mä

Och kaffe socker och sill och salt

Karduser, snus och sigorra

Ja skulle här jag uppräknat allt

Så bleve jag ju en blarrer

I tusen glas

O må du alltid som det sig bör

Ha någon tår uti luskan

Och bli till slutet en rik grossör

Och flitigt dansa masurkan

Med gumman lilla, som ler så rosig

När; såsom nu du är lite mosig
Hurra! Hurra!

4736

Insändarens anmärkning: Lär hava till författare en avsigkom-
men präst, Almblad från Almundsryd på 1860-talet.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28.